

Arkiivaášsenr. 22/5190

<u>Ášši</u>	<u>Gos</u>	<u>Goas</u>
027/23	Sámediggeráđđi – dievasčoahkkináššit	29.08.2023-29.08.2023
042/23	Sámedikki dievasčoahkkin	27.09.2023-29.09.2023
010/23	Plána ja finánsalávdegoddi	25.09.2023-26.09.2023

Sámedikki oaivil Muolkkuid elektrifiserema birra

Áššeoivddideapmi

Mearrádus elektrifiseret Hammerfest LNG elfámuin gáttis

Ráđdehus mearridii borgemánu 8. beaivvi dohkkehít Equinor Energy AS rievvdadusohcamuša mii guoská Hammerfest LNG plan for utbygging og drift (PUD) ja plan for anlegg og drift (PAD).

Ráđdehus addá mearrádusas lobi doaimmahit Muolkkuid gássarusttega elrávnnjiin mii boahtá elfápmoneahtas gáttis, ja lasihit gássabohkama Snøhvitfeltetis nu gohčoduvvon gáddekomprešuvnnain. Lea biddjon eaktun ahte elfápmováldin gáttis ii lassán dálá váldima ektui ovdal 1.1.2030.

Láhčín dihtii dilálašvuodaid elektrifiseremii, lea ráđdehus maiddá mearridan addit Equinorii konsešuvnna hukset ja doaimmahit elektrihkalaš rusttegiid Hyggevatn transformatorstasjonas ja 132kV elfápmojohtasa Muolkkuide. Equinor Energy oázžu maiddá lobi bággolotnut dárbblaš eatnamiid ja vuoigatvuodaid rusttega huksemii ja jodiheapmái. Eaktu johtuibidjama birra 1.1.2030 rájes guoská dán konsešuvdnii maid.

Dasto lea ráđdehus dahkan mearrádusa váiddaáššis 420kV elfápmolinnjá hárrái Skáiddis Hámárfestii. Ráđdehus nanne elfápmojodasrusttega nu go Statnett lea ohcan. Statnett oázžu lobi bággolotnut dárbblaš eatnamiid ja vuoigatvuodaid rusttega huksemii ja jodiheapmái.

Hammerfest LNG elektrifiserenmearrádus ovdanbuktojuvvui fápmo- ja industriijaloktemin olles Finnmárkui. Ráđdehusa preassadieđahusas boahtá ovdan ahte ráđdehus lea bidjan mihttun ahte:

- Finnmárrkkus galgá elrávnnji ođđa infrastruktuva leat doaimmas ovdal 2030, go fal addojuvvo konsešuvdna.
- Ođasmahtti fápmobuvttadeapmi Finnmárrkkus galgá ovdal 2030 lassánit unnimusat seamma ollu go Hammerfest LNG plánejuvvon golahuslassáneapmi, go fal addojuvvo konsešuvdna.

Dasa lassín diediha ráđdehus energiiapolitihkalaš ja suodjalus- ja sihkkarvuodapolitihkalaš dilálašvuoda vuodul davvin ahte:

- Oljo- ja energijadepartemeanta sihkkarastá ahte NVE vuorua konsešuvdnaohcamiid neahta ja fápmobuvttadeami birra davvin, ja erenoamážit Finnmárkkus.
- Oljo- ja energijaministtar eaiggátságastallama bokte Statnettain sihkkarastá ahte fitnodat vuorua neahttaovddideami davvi plánaguovllus, ja erenoamážit Finnmárkkus.
- Norgga geopolitihkalaš sihkkarvuodavuhitiiváldin lea mielde Oljo- ja energijadepartemeantta servodatekonomalaš vuodu árvvoštallamis doaimmaid hárrái mat addet eanet neahtta- ja buvttadankapasiteahta Finnmárkkus.
- Ráđdehus ásaha sierra sihkarvuodapolitihkalaš foruma davviguovlluid fápmovuogádaga ovddideami váste.

Stáhtaráđi Aasland dieđuid mielde meine ráđdehus čavčča mielde ovddidit doaimmaid mat galget unnidit areálariidduid boazodoaluin elfápmoneahta ja ođđa bieggafápmobuvttadeami huksema oktavuodas.

Sámedikki searvan prosessii

Sámediggi lea searvan ja konsulterejuvvon guovtti dan golmma mearrádusas, mii oktiibuot dahká vejolažžan Equinor:ii čadahit plánejuvvon Hammerfest LNG elektrifiserema, almmá ahte šattai ovttaoaivilvuotta ráđdehusain plánejuvvon huksemiid birra.

420 kV elfápmojodas Skáiddis Hámmerfestii

NVE attii Statnettii konsešuvnna hukset ja doaimmahit ođđa 420 kV elfápmojohtasa Báhcavuonas Hámmerfestii jagis 2012. Sámediggi váiddii konsešuvnna Oljo- ja energijadepartementii (OED). OED goitge attii Statnettii konsešuvnna hukset elfápmojohtasa Skáidái, muhto lea vuordán meannudeamis váidaga elfápmojohtasa birra Skáiddis Hámmerfestii, go lei eahpečielggas man muddui petroleumealáhus lei ovdánit Hámmerfeasttas.

Go Equinor dieđihii plánaid birra Hammerfest LNG elektrifiserema birra, de bivddii OED ahte NVE oddasis meannudišgoahtá váiddaáši 420kV elfápmojohtasa birra Skáiddis Hámmerfestii. Sámediggi sáddii cealkámuša áššái go ášši lei gulaskuddamis jagis 2021, mas Sámediggi bisuha váidaga sámi kultuvrra ja ealáhusdoaimmaheami luondduvuddosa dihte. Sámediggi konsulterii ášši hálldahuslaččat NVE:in borgemánus 2022, muhto eai oalahan ovttamielalašvuoda.

NVE attii mearrádusárvalusas OED:i skábmamánus 2022, mas NVE oaivildii ahte Statnett sáhtta oazžut konsešuvnna nu movt lea ohcan. Sámediggi konsulterii hálldahuslaččat OED:in mearrádusárvalusa birra geassemánus 2023. Sámediggi geardduhii ahte Sámediggi ii sáhte miehtat 420kV elfápmojohtasiid konsešuvnii Skáiddis Hámmerfestii.

Teknikkalaš čovddus Hammerfest LNG elektrifiseremii

Equinor ohcan teknikkalaš čovdosa birra Hammerfest LNG elektrifiserema hárrái lei gulaskuddamis NVE:s jagi 2022 čavčča. Ohcan lei elektrihkalaš rusttega birra Hyggevatn transformatorstasjonas ja 132kV fápmojohtasa birra Muolkkuid gássarusttegii.

Sámediggi ovddidii vuostecealkámuša dasa ahte addojuvvo konsešuvdna doibmii. Vuostecealkámuš ákkastalai daiguin obbalaš nодиiguin maid doaimmat miellidibuktet sámi kultuvrra luondduvuddosii. Sámedikki mielas ii sáhte geahččat ovttá ja ovttá doaimma sierra, muhto ferte árvvoštallat daid oassin dan obbalaš noadis maid guoskevaš doaimmat mat leat ohcejuvvon sierra proseassain miellidibuktet, dás 420 kV elfápmojodas Skáiddis Hámmerfestii ja Hammerfest LNG elektrifiserenášši.

Dollojuvvui hálldahuslaš vuosteággačoahkkin NVE:in miessemánus 2023, mas Sámediggi bisuhii vuostecealkámuša.

Ođđa PUD/PAD Hammerfest LNG:i/ Snøhvit Futurii

Petroleumrusttega PUD/PAD meannudeapmi dahkkojuvvo petroleumlága (petroleumsloven) olis. Sámediggi ii leat man ge ládje leamaš mielde ráđdehusa ođđa PUD/PAD meannudeamis Hammerfest LNG:i.

Dalle go Hammerfest LNG ja Snøhvitfeltet lobiid álggos meannudedje Stuoradikkis jagis 2002, de eai čielggadan váikkuhusaid mat leat sámi kultuvrra ja ealáhusaid luondduvuddosii. Go ášši dalle lei gulaskuddamis, de čujuhii Oarje-Finnmárkkku boazodoallohálldahus dasa ahte Snøhvit-huksen duvdá bohccuid eret Fálá davimus guovlluin, ja bivddii danne heivehit rusttetbargiid bargoaiggiid. Boazodoalloaláhus čujuhii dasa ahte ealáhus massá areálaid lassánan aktivitehta dihte Snøhvit-huksema oktavuodas. Boazodoalloagronoma ávžžuhii OED čielggadit váikkuhusaid mat Snøhvit-huksemis leat boazodollui. Proposišuvnnas Stuoradiggái, St.prp. nr. 35 (2001-2002) *Utbygging, anlegg og drift av Snøhvit LNG*, kommenterii OED gulaskuddancealkámušaid ja konkluderii ahte plána- ja huksenlága mielde ii leat dárbu čadahit olles čielggadeami Snøhvit-prošeavtta váikkuhusain boazodollui.

Hálldahuslaš konsultašuvnnaid oktavuodas 420kV elfápmojohtasa birra Skáiddis Hámmerfestii ávžžuhii Sámediggi ahte maiddái politihkalaš dásis konsulterejuvvo Hammerfest LNG elektrifiserema birra.

OED ii háliidan konsulteret elektrifiserenášši birra, muhto árvalii baicca ahte stáhtačálli Elisabeth Sæther ja sámediggeráddi Maja Kristine Jáma doallaba politihkalaš čoahkkima. Sudnos lei digitála čoahkkin 28.6.2023. Čoahkkimis sámediggeráddi geardduhii gáibádusa konsultašuvnnaid birra áššiin mat gusket elektrifiseremii, ja čujuhii daidda stuora váikkuhusaide mat mearrádusas leat sámi kultuvrii ja ealáhusaide. OED lohpidii čálalaččat árvvoštallat man muddui elektrifiserenášši birra galgá konsulteret sámelága § 4 mearrádusaid olis. Dát árvvoštallan sáddejuvvui Sámediggái easka 10.8, guokte beaivvi maŋnel go elektrifiserenmearrádus lei almmuhuvvon, ja maŋnel go Sámediggi lei hobehan árvvoštallamiid.

Árvvoštallan

Sámediggi oaivvilda ahte ráddehusa mearrádus Hammerfest LNG elektrifiseremis, almmá ahte mearrádus lea konsulterejuvvon Sámedikkiin, čielgasit rihkku konsultašuvdnageatnegasvuoda mii lea nannejuvvon sámelága 4. §:s. Oljo- ja energijadepartemeantta konsultašuvdnageatnegasvuoda dulkon, nugo boahtá ovdan čálalaš vástádusas Sámediggái beaiváduvvon 10.8.23, lea boastut.

Mearrádusat konsultašuvnnaid birra gusket lágaide, lálkaasahusaide ja eará mearrádusaide dahje doaibmabijuide *mat sáhttet* váikkuhit sámi beroštumiide njuolga, vrd. sml. § 4–1 vuosttaš laddasiin. Dán mearrádusa lálkaovdabargguin čuovvu ahte ii gáibiduvvo ahte doaibmabidju áibbas sihkarit váikkuhivččii sámi beroštumiide, ja ahte go hálldasánorgánii ii leat čielggas lea go geatnegahttojuvvon konsulteret dihto áššis, de lea lunddolaš atnit Sámedikki árvvoštallama vuodđun das ahte váikkuha go ášši sámi beroštumiide njuolga. Nappo, go doaibmabijus *sáhtta* leat njuolga *mearkkašupmi* sámiide, de lea dat doarvái konsultašuvdnageatnegasvuoda gustomii.

Hammerfest LNG elektrifiserenmearrádusas, ii leat Oljo- ja energijadepartemeanta vuhtiiváldán Sámedikki árvvoštallamiid, iige leat konsulteren das ahte sáhtta go mearrádus váikkuhit njuolga dahje leago mearrádusas njuolga mearkkašupmi sámi beroštumiide. Departemeanta lea akto mearridan áššis, iige leat juogadan movt lea árvvoštallan konsultašuvdnageatnegasvuoda ovdal maŋnelgo mearrádus lei dahkkojuvvon. Dát bargovuohki iešalddis ii čuovo sámelága konsultašuvdnamearrádusaid, iige ILO 169.

Sámelága 4. kap. lálkaovdabargguin boahtá ovdan dat ahte váikkuha go ášši sámi beroštumiide ja leago áššis konsultašuvdnageatnegasvuodta, vuolgá das leago «... *en viss sammenheng mellom det aktuelle tiltaket og de samiske interessene*» (guoskevaš doaibmabijus ja sámi beroštumiid gaskkas dihto oktavuodta). Eaktun dasa ahte doaibma váikkuha sámi beroštumiide njuolga lea dasto ahte das «... *har en viss generell interesse for samisk kultur*» (lea dihto oppalaš beroštus sámi kultuvrii). Snøhvitfelteta ja Hammerfest LNG elektrifiserema mearrádus čielgasit čuočcá sámi servodahkii, ja čuočcá sámiide erenoamážit, go jus dát galgá dahkkojuvvot duohtan, de dat mielddisbuktá stuora infrastruktuorra- ja elfápmodoaimmaid sámi geavahanguovlluide. Dan dovddasta dasto maid Oljo- ja energijadepartemeanta go čilgehusas 10.08.2023 čállá ahte infrastruktuorra- ja elfápmodoaimmain «... *har en klar sammenheng med elektrifiseringsprosjektet ...*» (lea čielga oktavuodta elektrifiserenprošeavttain). Stáhta lea dasto maiddá geatnegahttojuvvon árvvoštallat makkár váikkuhusat ovddes ja plánejuvvon sisabahkkemiin oktiibuot leat sámi kultuvrii, ealáhusaide ja servodateallimii ON konvenšuvnna siviila ja politihkalaš vuoigatvuodaid (SP) artihkkala 27 vuodul. Eiseválddit dasto eaige sáhte juohkit mearrádusproseassaid dahje árvvoštallat dihto doaibmabijuid sierra mearrádussan vai garvet konsultašuvdnageatnegasvuoda mii čuovvu ILO 169 art. 6, ja nu ahte eai čielggat ja árvvoštala čadahuvvon, mearriduvvon ja plánejuvvon doaibmabijuid visováikkuhusaid SP art. 27 vuodul.

Vaikko iešalddis eanjkilmearrádus Snøhvitfelteta ja Hammerfest LNG rusttegiid ja doaimma rievdadeami plána birra Muolkkuin ii mielddisbuvtted ođđa areáladuohtademiid mat váikkuhit sámi beroštumiide njuolga, de dat váikkuha dan lálkai ahte dán mearrádusa dihte álggahuvvojit doaibmabijut mat váikkuhit sámi beroštumiide njuolga. Das lea Prop 86 L. 2020-2021 vuodul konsultašuvdnageatnegasvuodta (geahča kap. 6.2.1.2). Nu movt Sámediggi dál dulko mearridanproseassa, de čuovvovaš infrastruktuordoaibmabijuid čadahepmi lea mearriduvvon elektrifiserenmearrádusa bokte ja konsultašuvdnaproseassa viidáseappot dasto ii leat reála, go konsultašuvnnain ii leat dušše sáhka das *movt* doaibmabijuid galgá čadahit, muhto maiddá das *sáhtta* go daid čadahit.

Sámedikki dievasčoahkkin meannudii geassemánus 2022 prinsihpalaš ášši elfápmohuksemiid birra sámi guovlluin. Dievasčoahkkin čielgasit dajai ahte sámi boazodoallu, meahcásteapmi ja eará árbevirolaš kulturoaaimmaheami vuhtiiváldin mas lea álbmotrievttálaš suodjalus, galgá sakka deattuhuvvot dalle go elfápmoeiseválddit árvvoštallat leago dárbu elfápmojohtasiidda sámi ássanguovlluin. Danne Sámediggi deattuhii dárbbu árvvoštallat eará molssacavttuid sihkarastit elrávdnjeboadu Nuorta-Finnmárkkus, almmá vel eambo 420 kV-fápmolinnjaid huksemiid haga. Sámediggi maiddá ohcalii realismma elfápmolinnjaid pláneemiid ja huksemiid olis Finnmárkkus. Fápmolinnját galget leat heivehuvvon guoddevaš boahhteáigái maiddá sámi vuoigatvuodoamasteddjiiid, ealáhusdoaimmaheddjiiid ja báikegottiid dárbbuid vuodul. Sámedikki dievasčoahkkin ii dohkkehan ahte infrastruktuordoaibmabijut lálčet diliid ođđa ealáhusaide, nugo bieggafápmoindustriijai, mii fas njulgastaga lea billisteaddjin sámi boazodollui ja meahcásteapmái. Dát guoská de jus njuolggá váikkuhuvvon sámi beroštumit eai leat konsulterejuvvon eaige addán iežaset friija ja ovdagihtii diedihuvvon miehtama plánejuvvon doaibmabijuide ja mearrádusaide.

Sámediggi oaivvilda ahte ráddehus risikere ahte sámi kultuvrra álbmotrievttálaš suodjaleapmi ii válđojuvvo vuhtii go lea mearridan elektrifiseret Hammerfest LNG elfámuin gáttis. Energiijaeiseválddiid 420kV fápmolinnjá Skáiddis–Hammerfestii meannudeapmi, lea čielggasmahttán ahte dát lea hui noadđin orohagaide maidda ášši njuolga guoská. Sihke NVE ja OED dadjaba iežaska áššemeannudeamis ahte orohagat leat garra deattu vuolde sisabahkkemiid geažil, ja ahte veaháziid-mielde-sisabahkkemat loahpas sáhttet šaddat eambo go maid boazodoallu gierdá SP art. 27 vuodul.

Ii gávdno máhttovuoddu iige leat dahkkojuvvon váikkuhusguorahallan das makkár ollislaš váikkuhusaid mearrádus elektrifiseret Hammerfest LNG elfámuin gáttis mielddisbuktá birrasii ja servodahkii, ja maiddái sámi kultuvrra luondduvuoddosii. Ráddehusa eavttut elektrifiseremii «*Fápmo- ja industriijaloktemis Finnmárkui*» mihttomeriid bokte ođđa elfápmoinfrastruktuvrra ja ođđa bieggafápmobuvttadeami birra Finnmárkkus ovdal jagi 2023, eahpitkeahttá váikkuhit sámi kultuvrra ja ealáhusaid luondduvuoddosii. Obbalaš noadđi sámi kultuvrii, ealáhusaide, árbevirolaš kulturvuđot ávkkástallamii, kulturmuittuide, bassi báikkiide ja eatnamiidda sáhtta leat hui stuoris. Jus guovllus čadahuvvojit buot plánejuvvon sisabahkkemat, de sáhtta leat duohta riska ahte gierdanráđji rihkkojuvvo SP art. 27 vuodul. Dát maiddái boahťa ovdan raporttas man Protect Sápmi lea ráhkadan jagis 2021, mas boazodoallofágalaččat leat kárten sisabahkkemiid ja dahkan boazodoallofágalaš čielggadeami kumulatiiva perspektiivvas. Raportta válđoávžžuhus lea suodjalit areálaid nu ahte ráddjet plánejuvvon huksendoaimmaid viidodaga ja dakkár huksendoaimmaid viidodaga maidda lea juo konsešuvdna addojuvvon.

Sámediggeráđi mearrádusárvalus

Sámediggi čujuha ráddehusa mearrádussii dohkkehit Equinor Energy AS rievdadusohcama mii guoská Hammerfest LNG plan for utbygging og drift (PUD) ja plan for anlegg og drift (PAD), mearrádussii addit Equinorii konsešuvnna hukset ja doaimmahit elektrihkalaš rusttega Hyggevatn transformatorstasjonas 132kV elfápmojohtasiin Muolkkuide, ja maiddái mearrádussii váiddaáššis 420kV elfápmolinnjá birra Skáiddis Hammerfestii, mas ráddehus nanne elfápmorusttega nu go Statnett lea ohcan.

Sámediggi oaivvilda ahte ráddehus lea rihkkon konsultašuvdnageatnegasvuodaid mat das leat Sámediggái, nu go bohtet ovdan sámelága 4. §:s. Sámediggi moaitá hui sakka ráddehusa láhttenvuogi ja oaivvilda dán billistit luohttámuša konsultašuvnnaide álbmotrievttálaš ovttasdoaimmaninstituhttan stáhta ja sámiid gaskka álgoálbmogin.

Sámediggi čujuha maiddái stáhtaministara Jonas Gahr Støre sárdnái Sámedikki dievasčoahkkimis njukčamánu 2023, mas deattuhii ahte ráddehus ferte nannet iežas rutiinnaid ja konsultašuvnnaid Sámedikkiin, boazodoalloaláhusain ja eará ealáhusaiguin maidda ášši guoská, ja ahte ráddehus ferte váldit ovdasvástádusa dasa ahte konsultašuvnnat leat geatnegahttit ja ahte čadahuvvojit gudnejahtti vuogi mielde. Sámediggi beahhtašumiin registrere ahte ráddehusa bargovuohki Hammerfest LNG elektrifiserenášši oktavuodas duodašta nuppe ládje.

Sámediggi oaivvilda ahte ráddehus risikere ahte ii vuhtiiváldde sámi kultuvrra álbmotrievttálaš suodjaleami go ovdagihtii mearrida huksehit unnimusat 350MW ođđa bieggafámu Finnmárkui ovdal jagi 2030, ja Sámediggi oaivvilda ahte ovdasvástideaddji eiseválddit galget vuoruhit dán ášši meannudit. Dát dagaha dohkketmeahttun deattu konsešuvdnaproseassaide, mii billista luohttámuša dasa ahte energiijaeiseválddiid bealis meannudit ášši bealátkeahťesvuodain.

Dasto oaivvilda Sámediggi ahte lea dohkketmeahttumis vuohki ráddehusas ovdagihtii addit lobi viiddis bieggafápmohuksemiidda Finnmárkkus, go ii leat vuos nagodan čovdit olmmošvuoigatvuodarihkuma mii dál dáhpháuvvá Fovsen Njaarkes. Sámedikki mielas dát addá heajos vuodu buriide ja luotehahtti viidáseappot proseassaide energiijaeiseválddiiguin, erenoamážit go šiehtadallamiid vuolggasadji lea juo biddjon.

Sámediggi gáibida ahte ráddehus geassá mearrádusaid elektrifiseret Hammerfest LNG ja ahte čadaha ollislaš čielggadeami váikkuhusain mat dán nu gohčoduvvon «*Fápmo- ja industriijaloktemis Finnmárkui*» leat sámi kultuvrii ja ealáhusaide.

Sámediggeráđi – dievasčoahkkináššit - 027/23

SRD - mearrádus:

Sámediggeráđi mearrádusárvalus

Sámediggi čujuha ráddehusa mearrádussii dohkkehit Equinor Energy AS rievdadusohcama mii guoská Hammerfest LNG plan for utbygging og drift (PUD) ja plan for anlegg og drift (PAD), mearrádussii addit Equinorii konsešuvnna hukset ja doaimmahit elektrihkalaš rusttega Hyggevatn transformatorstasjonas 132kV elfápmojohtasiin Muolkkuide, ja maiddái mearrádussii váiddaáššis 420kV elfápmolinnjá birra Skáiddis Hammerfestii, mas ráddehus nanne elfápmorusttega nu go

Statnett lea ohcan.

Sámediggi oaivvilda ahte ráðdehus lea rihkkon konsultašuvdnageatnegasvuodaid mat das leat Sámediggái, nu go bohtet ovdan sámelága 4. §:s. Sámediggi moaitá hui sakka ráðdehusa láhttenvuogi ja oaivvilda dán billistit luohttámuša konsultašuvnnaide álbmotrievttálaš ovttasdoaibmaninstituhttan stáhta ja sámiiid gaskka álgoálbmogin.

Sámediggi čujuha maiddá stáhtaministara Jonas Gahr Støre sárdnái Sámedikki dievasčoahkkimis njukčamánu 2023, mas deattuhii ahte ráðdehus ferte nannet iežas rutiinnaid ja konsultašuvnnaid Sámedikkiin, boazodoalloaláhusain ja eará ealáhusaiguin maidda ášši guoská, ja ahte ráðdehus ferte váldit ovddasvástádusa dasa ahte konsultašuvnnat leat geatnegahttit ja ahte čadahuvvojit gudnejahtti vuogi mielde. Sámediggi beahttašumiin registrere ahte ráðdehusa bargovuohki Hammerfest LNG elektrifiserenášši oktavuodas duodašta nuppe ládje.

Sámediggi oaivvilda ahte ráðdehus risikere ahte ii vuhtiiváldde sámii kultuvrra álbmotrievttálaš suodjaleami go ovdagihtii mearrida huksehit unnimusat 350MW odđa bieggafámu Finnmáarkui ovdal jagi 2030, ja Sámediggi oaivvilda ahte ovddasvástideaddji eiseválddit galget vuoruhit dán ášši meannudit. Dát dagaha dohkketmeahtun deattu konsešuvdnaproseassaide, mii billista luohttámuša dasa ahte energijaeiseválddiid bealis meannudit ášši bealátkeahtesvuodain.

Dasto oaivvilda Sámediggi ahte lea dohkketmeahtumis vuohki ráðdehusas ovdagihtii addit lobi viiddis bieggafápmohukseimiidda Finnmáarkkus, go ii leat vuos nagodan čoavdit olmmošvuoigatvuodarihkuma mii dál dáhpáhuuvvá Fovsen Njaarkes. Sámedikki mielas dát addá heajos vuodu buriide ja luohtehahti viidáseappot proseassaide energijaeiseválddiiguin, erenoamážit go šiehtadallamiid vuolggasadi lea juo biddjon.

Sámediggi gáibida ahte ráðdehus geassá mearrádusas elektrifiseret Hammerfest LNG ja ahte čadaha ollislaš čielggadeami váikkuhusain mat dán nu gohčoduvvon «*Fápmo- ja industriijaloktemis Finnmáarkui*» leat sámii kultuvrii ja ealáhusaide.

Plána ja finánsalávdegoddi - 010/23

PFL - mearrádus:

Álggahus

Plána- ja finánsalávdegotti lea meannudan ášši 042/23 Sámedikki oaivil Muolkkuid elektrifiserema birra, ja buktá čuovvovaš evttohusa:

Evttohusat

Evttohus 1

Evttohus ovddiduvvon Guovddášbellodaga (GB) ja Norgga Sámiid riikkasearvvi (NSR) Elisabeth Erke bokte. Lávdegotti miellahtut Norgga Sámiid Riikkasearvvis (NSR) Aina Madelèn N. Aslaksen, Eirik Larsen, Tor Gunnar Nystad, Jon Isak Lyngman Gælok, Kristin Sara, Beaska Niillas, dorjot.

Sámediggeráđi árvalusa nuppi teakstaoasis atnit § -mearkka sadjái sáni “kapihtal”. Lea divvojuvvon ja riektá namahus šaddá; kapihtal 4.

Evttohus 2

Evttohus ovddiduvvon Bargiðbellodaga (BB) Ronny Wilhelmsen bokte. Lávdegotti miellahtut Bargiðbellodagas (BB) Per Mathis Oskal, Arild Inga, doarjuba.

Ollislaš evttohus, buhte sámediggeráđi evttohusa.

Sámediggi čujuha ráðdehusa mearrádussii dohkkehit Equinor Energy AS rievdadusohcama mii guoská Hammerfest LNG plan for utbygging og drift (PUD) ja plan for anlegg og drift (PAD), mearrádussii addit Equinorii konsešuvnna hukset ja doaimmahit elektrihkalaš rusttegiid Hyggevatn transformatorstasjonas 132kV elfápmojohtasiin Muolkkuide, ja mearrádussii váiddaáššis 420kV elfápmolinnjá hárrái Skáiddis Håmmárfestii, mas ráðdehus nanne elfápmojoðasrusttega nu go Statnett lea ohcan.

Sámediggi háliida čujuhit dasa ahte mearrádusat bohte hui fáhkkestaga riikaoassái, ja servodaga bealis lea unnán doarjja dása. Dasto vuorjašuvvá Sámediggi giedahallamiin mii dahkkui ovdal mearrádusa, go eai guldalan báikkálaš olbmuid, ealáhusaid ja meahccegeavaheddjiid. Sámediggi ballá ahte Muolkkuid elektrifiseren ja stuora bieggafápmohuksema Finnmarkkus ii leat álbmoga miela mielde.

Sámediggi dasto vuorjašuvvá dainna go Fovse-ášši (HR-2021-1975-S) ii leat vel maŋŋá Alimusrievtti meannudeami čovdojuvvon. Fuolastuhtá go Ráđdehus 700 beaivvi maŋŋá duomu ii leat vel gávdnan čovdosa maid boazodoallit sáhtášedje dohkkehit. Sámedikki mielas lea hirmat moaitin veara go alimusrievttálaš duopmu huksenáššis ii leat eanet vuoruhuvvon, ja ballá ahte dat buktá ollugiidda cahpádusa riektestáhtii - ja nu maiddái ássiid riektesihkarvuhtii.

Sámediggi oaivvilda ahte eiseválddit juobe ge fertejit fuolahit ahte buot guoskevaš bealit ožžot resurssaid vai sáhttet searvat huksenáššiid proseassaide. Dát guoská báikkálaš álbmogii, guoskevaš ealáhusaide ja vuoigatvuodalaččaide.

Sámediggi vásiha ahte Muolkkuid elektrifiseren gáibida stuora neahttahuksemaid ja fápmobuvttadeami. Meroštallojuvvo ahte šaddá gitta ~1 GW installerejuvvon bieggafápmokapasitehta man plánaguovlu lea 120-140 km² ja ahte visuála váikkuhanguovlu šaddá lagabui 60 000 km². Sámediggi oaivvilda ahte dakkár huksema ii sáhte čadahit nu ahte ii rihko álbmotrievtti.

Sámediggi vásiha viidáseappot ahte bieggafápmu iešalddis ii heive industriija elektrifiseremii go bieggá ii leat stáhtalaš resursa, erenoamážit go guovllus ii gávdno balánsafápmu. Sámediggi bidjá gažaldaga dasa ahte man muddui bieggafápmorusttet obanassiige lea dárbbalaš industriija elektrifiseremii, jus gávdno doarvái balánsafápmu guovllus, nugo čáhcefápmu ja atomafápmu.

Sámediggi maiddái vuorjašuvvá servodatekonomalaš goluid geažil Muolkkuid elektrifiserema oktavuodas. Sámediggi ballá ahte el-fápmohattit sakka loktanit mii fas čuohtá olles riikaoassái. Sámediggi háliida buoret servodatekonomalaš árvvoštallamiid ja čielggadeamiid, mas erenoamážit deattuhuvvo makkár váikkuhus elektrifiseremis neahttafámu bokte lea guovllu elfápmohaddái, ja makkár váikkuhusat das leat servodahkii.

Danne atná Sámediggi stuorra bieggafápmohuksemaid Finnmarkkus ovdal 2030 cahperealisttalažžan, ja nu maiddái Muolkkuid elektrifiserema.

Sámediggi háliida ahte ráđdehus ja Stuoradiggi odđasit geahčadit molssaevttuid Muolkkuid elektrifiseremii, ja fuolahit ahte dát šaddá rabas proseassan.

Sámediggi háliida ahte eiseválddit bálkáhít Gassnova čielggadit goluid ja vejolašvuodaid oažžut CCS (karbonfangst- og lagring) Muolkkuide lága gáibádusaid olis.

Dat ahte olahit “netto null” energijasuorggis sisttisdoallá earret eará fossiila boaldámušaid garra geahpedeami, CCS reasta fossiila vuogádagaide, elrávdnji mii ii luoitte CO₂ ja energijavuogádaga viidát elektrifiseren. Dárbbášuvvo maiddái energijabeavttálmahttin ja sirdašupmi molssaevttolaš energijaguddiide, nugo hydrogenii ja ammoniáhkii. Mii lea buoremus čoavddus, vuolgá nátionála dilálašvuodain ja teknologijas. " (ON dálkkádatpanela guđát váldoraporta oassi 3, C.4, C4.1)

Jos Muolkkuid elektrifiseren liikká čadahuvvo álbmoga dáhtu vuostá, de gáibida Sámediggi ahte buot oasit oktilis prošeavttain čuvvot álbmotrievtti, ja ahte konsultašuvdnageatnegasvuolta čuvvojuvvo, ja ahte eiseválddit čadahit konsultašuvnnaid dainna ulbmiliin ahte gávdnat čovdosiid ovttrasáđiid guoskevaččaiguin.

Sámediggi čujuha seammás dasa ahte eiseválddit leat dovddahan ahte seštojuvvo sullii 42 miljárdra ruvno searvevuhtii Muolkkuid vejolaš elektrifiserema dihte. Jos elektrifiseren čadahuvvo elfámuin gáttis, nugo eiseválddit leat mearridan, de bivdá Sámediggi ahte badjebáza geavahuvvo infrastruktuorra buorideapmái, energijaseasti doaibmajuiide ja luondubillistemiid unnideapmái neahttahuksema ja elektrifiserema oktavuodas.

Evttohus 3

Evttohus ovddiduvvon Nordkalottfolket (NORD) Vibeke Larsena bokte.

Evttohus buhte ráđi evttohusa:

Sámediggi čujuha ráđdehusa mearrádussii dohkkehit Equinor Energy AS rievdadusohcama mii guoská Hammerfest LNG plan for utbygging og drift (PUD) ja plan for anlegg og drift (PAD). Dása gullá maiddái Equinor konsešuvdnii hukset ja doaimmahit elektrihkalaš rusttegiid Hyggevatn transformatorstasjonas 132 kV linjain Muolkkuide.

Deatalaš eaktu dán dohkkeheapmái lea ahte galgá ovddiduvvot ođasmuvvi fápmobuvttadeapmi mii mii vástida dasa mii gáibiduvvo Muolkkuid elektrifiseremii. Dattetge lea deatalaš diehtit ahte dakkár lassánan fápmobuvttadeapmi ii leat vejolaš dál.

Sámediggi deattuha energiija ja váráiduhhtinsihkarvuoda mearkkašumi mearrideaddji fáktorin ealáhus- ja servodatovddideapmái. Boahhteáiggis lassána energiija dárbu mealgat. Energiijakommišuvdna lea cealkán ahte 2030 rádjái fertet seastit 20TWh ja buvttadit 40TWh jahkásaččat vai bisuhit iežamet fápmobalánssa. Ealáhus- ja servodatovdaneapmi Finnmárrkkus ja Davvi-Norggas muđui dárbbbaša eanet fápmobuvttadeami, seamma ládje go riikka eará oasis.

Hammerfest LNG elektrifiseren Muolkkuin váldá baicca buot fápmobadjelbáhcaga Finnmárrkkus. Dát hehte fylkka eará ealáhus- ja servodatovdaneami boahhteáiggis. Diekkár disponeren riikkaoasi fápmoresurssain buktá maiddá duodalaš ja negatiiva váikkuhusaid sámi báikegottiid ovdaneapmái ja ássamii sámi guovlluin.

Hammerfest LNG Muolkkuin lea dál okta dain stuorámuš CO2-luitiin Norggas. Goitge ii sáhte LNG-rusttega elektrifiserema atnit dakkár doaibman mas lea mearkkašahtti váikkuhus máilmmi dálkkádatgássaluoitimiidda, go gása eanas bolđojuvvo olggobealde riikka rájái. Áidna váikkuhus mii elektrifiseremis lea, lea ahte dat lea positiiva oassi Norgga iežas dálkkádatrehketdoalus, ja maiddá ekonomaš ovdamunni Equinorii go CO2-divat heaittihuvvo maŋŋil 2030. Dálkkádaga dáfuš lea Hammerfest LNG elektrifiseren Muolkkuin čielga dálkkádatšymbola.

Sámediggi dohkkeha ahte Snøhvit Future -prošeakta Muolkkuin bisuha gelbbolašvuodabargosajiid Hámárfeasttas ja ahte lea positiiva bargosajiid dáfuš rusttetáigodagas. Muhto go dan vihkkeallá vejolašvuodaid massimiid ektui reasta Finnmárrkui energiijavátnivuoda geažil, de lea boadus menddo heittot dálá fápmodilis. Vuos ferte muđui Finnmárrkui sihkkarastit boahhteáiggi energiija ja fápmosihkarvuoda, ovdal go geavahit fápmoresurssaid symbolapolitiikkii.

Sámediggi bivdá dan dihte ráđđehusa sihkkut Hammerfest LNG Statnetta fápmomárkana várrehuslisttus. Mii vuordit maiddá ahte ráđdehus sihkkarastá ahte "Fápmo- ja industriijalokten Finnmárrkkus" čadahuvvo lágaid ja buori hálldasaŋpráksisa mielde, ja ahte konsultašuvnnat čadahuvvot luotehahtti vugiin.

Lávdegotti ráva

Lávdegottis eai leat eanet mearkkašumit dahje evttohusat ja rávve Sámedikki mearridit čuovvovaččat: Sámediggi doarju Sámedikkeráđi árvalusa.

Sámedikki dievasčoahkkin - 042/23

Mearkkašupmi 1 - Bargiiddellodat, áirras Arild Pettersen Inga

Sámediggi čujuha ráđdehusa mearrádussii dohkkehit Equinor Energy AS rievdadusohcama mii guoská Hammerfest LNG plan for utbygging og drift (PUD) ja plan for anlegg og drift (PAD), mearrádussii addit Equinorii konsešuvnna hukset ja doaimmahit elektrihkalaš rusttegiid Hyggevatn transformatorstasjonas 132kV elfápmojohtasiin Muolkkuide, ja mearrádussii váiddaáššis 420kV elfápmolinnjá hárrái Skáiddis Hámárfestii, mas ráđdehus nanne elfápmojodasrusttega nu go Statnett lea ohcan.

Sámediggi háliida čujuhit dasa ahte mearrádusat bohte hui fáhkkestaga riikaoassái, ja servodaga bealis lea unnán doarjja dása. Dasto vuorjašuvvá Sámediggi giedahallamiin mii dahkkui ovdal mearrádusa, go eai gulđalan báikkálaš olbmuid, ealáhusaid ja meahccegeavaheddjiid. Sámediggi ballá ahte Muolkkuid elektrifiseren ja stuora bieggafápmohuksema Finnmárrkkus ii leat álbmoga miela mielde.

Sámediggi dasto vuorjašuvvá dainna go Fovse-ášši (HR-2021-1975-S) ii leat vel maŋŋá Alimusrievtti meannudeami čovdojuvvon. Fuolastuhtá go Ráđdehus 700 beaivvi maŋŋá duomu ii leat vel gávdnan čovdosa maid boazodoallit sáhtášedje dohkkehit. Sámedikki mielas lea hirbmat moaitin veara go alimusrievttálaš duopmu huksenáššis ii leat eanet vuoruhuvvon, ja ballá ahte dat buktá ollugiidda eahpádusa riektestáhtii - ja nu maiddá ássiid riektesihkarvuhtii.

Sámediggi oaivvilda ahte eiseválddit juobe ge fertejit fuolahit ahte buot guoskevaš bealit ožžot resurssaid vai sáhttet searvat huksenáššiid proseassaide. Dát guoská báikkálaš álbmogii, guoskevaš ealáhusaide ja vuogatuodalaččaide.

Sámediggi vásiha ahte Muolkkuid elektrifiseren gáibida stuora neahttahuksemaid ja fápmobuvttadeami. Meroštallojuvvo ahte šaddá gitta ~1 GW installerejuvvon bieggafápmokapasitehta man plánaguovlu lea 120-140 km² ja ahte visuála váikkuhanguovlu šaddá lagabui 60 000 km². Sámediggi oaivvilda ahte dakkár huksema ii sáhte čadahit nu ahte ii rihko álbmotrievtti.

Sámediggi vásiha viidáseappot ahte bieggafápmu iešalddis ii heive industriija elektrifiseremii go bieggas ii leat stáhtalaš resursa, erenoamážit go guovllus ii gávdno balánsafápmu. Sámediggi bidjá gažaldaga dasa ahte man muddui

bieggafápmorusttet obanassiige lea dárbbaslaš industriija elektrifiseremii, jus gávdno doarvái balánsafápmu guovllus, nugo čáhcefápmu ja atomafápmu.

Sámediggi maiddáa vuorjašuvvá servodatekonomalaš goluid geažil Muolkkuid elektrifiserema oktavuodas. Sámediggi ballá ahte el-fápmohattit sakka loktanit mii fas čuohtá olles riikkaoassái. Sámediggi háliida buoret servodatekonomalaš árvvoštallamiid ja čielggademiid, mas erenoamážit deattuhuvvo makkár váikkuhus elektrifiseremis neahttafámu bokte lea guovllu elfápmohaddái, ja makkár váikkuhusat das leat servodahkii.

Danne atná Sámediggi stuorra bieggafápmohuksemiid Finnmárkkus ovdal 2030 eahperealisttalažžan, ja nu maiddáa Muolkkuid elektrifiserema.

Sámediggi háliida ahte ráddehus ja Stuoradiggi ođđasit geahčadit molssaevttuid Muolkkuid elektrifiseremii, ja fuolahit ahte dat šaddá rabas proseassan.

Sámediggi háliida ahte eiseválddit bálkáhít Gassnova čielggadit goluid ja vejolašvuodaid oažžut CCS (karbonfangst- og lagring) Muolkkuide lága gáibádusaid olis.

“Dat ahte olahit “netto null” energijasuorggis sisttisoallá earret eará fossiila boaldámušaid garra geahpedeami, CCS reasta fossiila vuogádagaide, elrávdnji mii ii luoitte CO2 ja energijavuogádaga viidát elektrifiseren. Dárbbášuvvo maiddáa energijabeavttálmahttin ja sirdašupmi molssaevttolaš energijaguddiide, nugo hydrogenii ja ammoniáhkii. Mii lea buoremus čoavddus, vuolgá nátionála dilálašvuodain ja teknologijas.” (ON dálkkádatpanela guđát váldoraporta oassi 3, C.4, C4.1)

Jos Muolkkuid elektrifiseren liikká čadahuvvo álbmoga dáhtu vuostá, de gáibida Sámediggi ahte buot oasit oktilis prošeavttain čuvvot álbmotrievtti, ja ahte konsultašuvdnageatnegasvuohta čuvvojuvvo, ja ahte eiseválddit čadahit konsultašuvnnaid dainna ulbmiliin ahte gávdnat čovdosiid ovttrasrádiid guoskevaččaiuin.

Sámediggi čujuha seammás dasa ahte eiseválddit leat dovddahan ahte sestojuvvo sullii 42 miljárdda ruvunno searvevuhtii Muolkkuid vejolaš elektrifiserema dihte. Jos elektrifiseren čadahuvvo elfámuin gáttis, nugo eiseválddit leat mearridan, de bivdá Sámediggi ahte badjebáza geavahuvvo infrastruktuvrra buorideapmái, energijaseasti doaibmajuijide ja luondubillistemiid unnideapmái neahttahuksema ja elektrifiserema oktavuodas.

Evttohus 4 - Áirras Arthur Tørrfoss, Ovddádusbellodat

Lea áigi bissehit petroleumrusttega viidáset elektrifiserema elfámuin gáttis. Ii leat ulbmillaš joatkit geavahit mávssolaš čáhcefámu dakkár doibmii mii dagaha olbmuide ja fitnodagaide divrasit elrávnnji, ja mii dasa lassin váldá buot elrávdnjefierpmádaga kapasitehta ja dainna lágiin duvdá eret eará industriija.

Statnett guorahallamat čájehit ahte Norggas šaddá fápmovuolláibáza njealji jagi siste. Sivvan dasa lea unnán fápmobuvttadeapmi ja arvat eanet fápmogeavaheapmi ovddas guvlui.

Politiikkárat leat hárljánan lohpidit fámu measta buot ođđa prošeavttaide. Boahttevaš jagiin lea bággu čavgadeappot vuoruhit. Sámediggi oaivvilda ahte fápmu galggašii mannát árvalasiheaddji fitnodagaide mat buktet ođđa bargosajiid, iige ođđa ja hiepmat divrras petroleumrusttegiid elektrifiserenprošeavttaide.

Sámediggi bivdá ráddehusa bissehit ja manjit Hammerfest LNG elektrifiserenprošeavtta Muolkkuin.

Dan sadjái go buhttet gássafápmorusttega Muolkkuin elrávnnjiin gáttis, berrešii ášahuvvot ođđaáigásaš ja viiddis gássafápmorusttet gáddái Hámmerfeasttas, mii attášii dárbbaslaš gáddevuđot elfámu Finnmárkku stuorrumii ja ovdáneapmái. Muolkkuid elektrifiseren lea eahpedoaibmi dálkkádatpolitiikka ja vel vearrát guovlopolitiikka, mas leat negatiiva váikkuhusat Davvi-Norgii go elrávdnji divru ja ollu ođđa bieggafámut huksejuvvojit gáddái.

Davvi-Norgga ássit dat šaddet callit dáiguin váikkuhusaiguin. Diedusge galgá sin oaiviliin leat ollu dadjamaš dán áššis. Sámediggi bivdá ráddehusa guldalit guovllu álbmoga, ja evttoha doallat álbmotjienasteami Finnmárkkus Muolkkuid elektrifiserema birra.

Ášši meannudeapmi álggahuvvui 28.09.23 dii. 15.02

Jienasteapmi

39 áirasis ledje 38 čeahkis. Dán áššis jienastuvvui čuoovvovaš vuogi mielde:

- Evttohus 4 hilhojuvvui 37 jienain 1 jiena vuostá.
- Evttohus 2 hilgojuvvui 30 jienain 8 jiena vuostá.

- Evttohus 3 hilgojuvvui 30 jienain 80 jiena vuostá.
- Evttohus 1 mearriduvui 23 jienain 15 jiena vuostá.
- Plána- ja finánsalávdegotti ráva mearriduvvi 23 jienan 15 jiena vuostá.

Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

Sáhkavuorrolistu ja replihkat

	Sáhkavuorru	Replihkka
1	Elisabeth Erke, áššejoðiheaddj	
2	Vibeke Larsen	Beaska Niillas
		Eirik Larsen
	Vibeke Larsen	
3	Ronny Wilhelmsen	Eirik Larsen
		Silje Karine Muotka
	Ronny Wilhelmsen	Beaska Niillas
4	Arthur Johan Tørfoss	Beaska Niillas
	Arthur Johan Tørfoss	
5	Beaska Niillas	Arild Pettersen Inga
	Beaska Niillas	
6	Vidar Andersen	
7	Ann-Elise Finbog	
8	Maren Benedicte Nystad Storslett	
9	Kristin Sara	
10	Aina Madelen N. Aslaksen	
11	Arild Pettersen Inga	Runar Myrnes Balto
	Arild Pettersen Inga	
12	Vibeke Larsen	Eirik Larsen
	Vibeke Larsen	
13	Jon Isak Lygman Gælok	
14	Silje Karine Muotka	
15	John Mathis Utsi	
16	Ronny Wilhelmsen	Maren Benedicte Nystad Storslett
		Runar Myrnes Balto
	Ronny Wilhelmsen	
	Beaska Niillas, čoahkkinortnegii	
17	Vibeke Larsen	
18	Anja Johnsen Thonhaugen	
19	Sara Kathrine Aleksandersen	
20	Ronny Wilhelmsen	
21	Beaska Niillas	
22	Elisabeth Erke, áššejoðiheaddji	

DC - mearrádus:

Sámediggi čujuha ráddehusa mearrádussii dohkkehit Equinor Energy AS rievdadusohcama mii guoská Hammerfest LNG plan for utbygging og drift (PUD) ja plan for anlegg og drift (PAD), mearrádussii addit Equinorii konsešuvnna hukset ja doaimmahit elektrihkalaš rusttega Hyggevatn transformatorstasjonas 132kV elfápmojohtasiin Muolkkuide, ja maiddái mearrádussii váiddaáššis 420kV elfápmolinjá birra Skáiddis Hámmerfestii, mas ráddehus nanne elfápmorusttega nu go Statnett lea ohcan.

Sámediggi oaivvilda ahte ráddehus lea rihkkon konsultašuvdnageatnegasvuodaid mat das leat Sámediggái, nu go bohtet ovdan sámelága kapihtal 4. Sámediggi moaitá hui sakka ráddehusa láhttenvuogi ja oaivvilda dán billistit luohttámuša konsultašuvnnaide álbmotrievttálaš ovttasdoaibmaninstituhttan stáhta ja sámiid gaskka álgoálbmogin.

Sámediggi čujuha maiddá stáhtaministara Jonas Gahr Støre sárdnái Sámedikki dievasčoahkkimis njukčamánu 2023, mas deattuhii ahte ráðdehus ferte nannet iežas rutiinnaid ja konsultašuvnnaid Sámedikkiin, boazodoalloaláhusain ja eará ealáhusaiguin maidda ášši guoská, ja ahte ráðdehus ferte váldit ovddasvástádusa dasa ahte konsultašuvnnat leat geatnegahttit ja ahte čadahuvvojit gudnejahtti vuogi mielde. Sámediggi beahttašumiin registrere ahte ráðdehusa bargovuohki Hammerfest LNG elektrifiserenášši oktavuodas duodašta nuppe ládje.

Sámediggi oaivvilda ahte ráðdehus risikere ahte ii vuhtiiváldde sámi kultuvrra álbmotrievttálaš suodjaleami go ovdagihtii mearrida huksehit unnimusat 350MW odđa bieggafámu Finnmárkui ovdal jagi 2030, ja Sámediggi oaivvilda ahte ovddasvástideaddji eiseválddit galget vuoruhit dán ášši meannudit. Dát dagaha dohkketmeahtun deattu konsešuvdnaproseassaide, mii billista luohtámuša dasa ahte energijaeiseválddiid bealis meannudit ášši bealátkeahtesvuodain.

Dasto oaivvilda Sámediggi ahte lea dohkketmeahttumis vuohki ráðdehusas ovdagihtii addit lobi viiddis bieggafápmohuksemiidda Finnmárkkus, go ii leat vuos nagodan čoavdit olmmošvuoigatvuodarihkuma mii dál dáhpáhuvvá Fovsen Njaarkes. Sámedikki mielas dát addá heajos vuodu buriide ja luohtehahtti viidáseappot proseassaide energijaeiseválddiiguin, erenoamážit go šiehtadallamiid vuolgasadji lea juo biddjon.

Sámediggi gáibida ahte ráðdehus geassá mearrádusas elektrifiseret Hammerfest LNG ja ahte čadaha ollislaš čielggadeami váikkuhusain mat dán nu gohčoduvvon «*Fápmo- ja industriijaloktemis Finnmárkui*» leat sámi kultuvrii ja ealáhusaide.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 28.09.23 dii. 17:30.